

Wyrok z dnia 16 września 1998 r.

II UKN 220/98

Sąd jest obowiązany wezwać biegłego na rozprawę celem ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, jeżeli strona zgłasza do niej uzasadnione zastrzeżenia.

Przewodniczący SSN: Zbigniew Myszkowski, Sędziowie SN: Maria Mańkowska, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 16 września 1998 r. sprawy z wniosku Eulalii S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R. o rentę inwalidzką, na skutek kasacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 8 stycznia 1998 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 9 października 1997 r. [...] oddalił odwołanie Eulalii S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w R. z dnia 10 maja 1997 r., odmawiającej wnioskodawczyni prawa do renty inwalidzkiej. Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych neurologa i ortopedy celem ustalenia inwalidztwa i daty powstania inwalidztwa wnioskodawczyni. Sąd podzielił opinię biegłego lekarza specjalisty neurologa, która jest wyczerpująco uzasadniona oraz nie wymaga uzupełnień i z tych względów oddalił wniosek Eulalii S. o wezwanie biegłego na rozprawę. Sąd nie podzielił natomiast opinii biegłego lekarza specjalisty chirurga-ortopedy, który nie znalazł podstaw do uznania inwalidztwa wnioskodawczyni. W ocenie Sądu, inwalidztwo wnioskodawczyni powstało w dniu 13 czerwca 1996 r., co wynika z opinii biegłego lekarza sądowego neurologa, a zatem po upływie 18 miesięcy od ustania zatrudnienia wnioskodawczyni, tj. od dnia 12 lipca 1993 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, wyrokiem z dnia 8 stycznia 1998 r. [...] oddalił apelację wnioskodawczynie od powyższego wyroku. W ocenie Sądu, z zebranego prawidłowo i wyczerpująco materiału dowodowego wynika, że wnioskodawczynie nie spełnia określonej w przepisie art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przesłanki nabycia prawa do renty inwalidzkiej polegającej na tym, aby inwalidztwo powstało nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia lub okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia. Wnioskodawczynie kwestionuje ustalenia zawarte w opinii biegłego neurologa i domaga się wezwania go na rozprawę, jednakże opinia tego biegłego jest wyczerpująco uzasadniona i nie wymaga uzupełnień, a zatem nie było potrzeby uwzględnienia tego wniosku. Zdaniem Sądu drugiej instancji, podważenie przez wnioskodawczynię słuszności opinii biegłego neurologa jest gołosłowne i nosi cechy "braku subiektywizmu." Biegły dysponował dokumentacją z przebiegu leczenia i wynikami badań. Biegły te dowody dokładnie przeanalizował i stwierdził, że inwalidztwo wnioskodawczynie można określić na datę nie wcześniejszą niż pierwsze zgłoszenie się do lekarza po ponad rocznej przerwie w leczeniu. Biegły podkreślił ponadto, że w dniu badania, tj. w dniu 16 lipca 1997 r. nie stwierdził u wnioskodawczynie objawów zespołu bólowego, a w dokumentacji lekarskiej nie ma obiektywnego dowodu na istnienie dyskopatii. Biorąc jednak pod uwagę orzeczenie Komisji do spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia biegły zgodził się z istnieniem inwalidztwa III grupy, jednak po upływie osiemnastu miesięcy od ustania zatrudnienia lub okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia.

Wnioskodawczynie w kasacji od powyższego wyroku zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności zaś naruszenie przepisu art. 286 KPC poprzez pominięcie dowodu z wezwania na rozprawę biegłego z zakresu neurologii. Wskazując na powyższą podstawę kasacyjną wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu powyższych podstaw kasacyjnych wskazała, że z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika między innymi, iż biegły powinien być wezwany na posiedzenie sądu, aby strony mogły mu zadawać pytania, zwłaszcza zaś wtedy, gdy strona w procesie zgłasza zastrzeżenia do pisemnej opinii biegłego. W ocenie wnoszącej kasację jest bezsporne, że w toku postępowania kwestionowała opinię biegłego wyrażając tym samym swe zastrzeżenia co do wewnętrznej jej sprzeczności. Zastrzeżenia i zarzuty wnioskodaw-

czyni nie są gołosłowne i nacechowane subiektywizmem, skoro biegły w swojej opinii wskazuje na brak jakiegokolwiek inwalidztwa u niej, ale mając na uwadze orzeczenie Komisji do spraw Inwalidztwa ostatecznie przyjmuje istnienie III grupy inwalidzkiej, jednakże inaczej określa datę jej powstania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja ma uzasadnione podstawy.

Trafny jest zarzut naruszenia przepisu art. 286 KPC. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że powyższy przepis zobowiązuje sąd do zażądania ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, gdy strona w toku procesu złoży zastrzeżenia do takiej opinii. Sąd jest jednakże obowiązany wezwać biegłego na rozprawę celem ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie wówczas, gdy zastrzeżenia zgłoszone przez stronę nie są ogólnikowe i gołosłowne. Sąd drugiej instancji ograniczył się do powołania wniosku końcowego z opinii biegłego, który uznał za nie budzący zastrzeżeń, gdy tymczasem przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przesłanki, którymi kierował się biegły, jak i rozumowanie biegłego budzą poważne wątpliwości. W swojej opinii biegły stwierdza bowiem, że analiza dokumentacji lekarskiej pozwala przyjąć z dużym prawdopodobieństwem, że wnioskodawczyni miewa bóle naczynioworuchowe oraz okresowe dolegliwości bólowe o typie bólów korzeniowych i lędźwiowo-krzyżowych, jednakże bóle te nie powodują inwalidztwa, a mimo to, stwierdza się w opinii, że KiZ uznała wnioskodawczynię inwalidą trzeciej grupy. Następnie biegły stwierdza, że mimo iż w dniu badania nie stwierdzono u badanej zespołu bólowego, to jednak ze względu na orzeczenie KiZ o istnieniu inwalidztwa i biorąc pod uwagę przebieg choroby należy w konkluzji przyjąć, że inwalidztwo wnioskodawczyni istnieje od 13 czerwca 1996 r. W tej sytuacji obowiązkiem Sądu było zażądanie od biegłego ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, a w razie potrzeby zażądania także dodatkowej opinii od tego samego biegłego lub innych biegłych w celu stwierdzenia, czy i od kiedy wnioskodawczyni jest inwalidą z przyczyn neurologicznych.

Biorąc te względy pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji

=====